

УДК 747:727

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/94-1-23>

Віктор ГЛЕБА,

orcid.org/0009-0002-5713-9815

кандидат наук з державного управління,

доцент кафедри дизайну середовища

Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну

імені Михайла Бойчука

(Київ, Україна) victor.gleba@gmail.com

Владислав ПОГОРІЛИЙ,

orcid.org/0009-0001-8942-4840

студент II курсу магістратури факультету дизайну

Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну

імені Михайла Бойчука

(Київ, Україна) 24ds_mag_pohorilyu_@kdidpamid.edu.ua

АДАПТИВНЕ ПОВТОРНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ: ФОРМУВАННЯ НОВИХ МІСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ

Стаття присвячена дослідженню принципів адаптивного повторного використання промислових об'єктів та визначенню особливостей формування нових міських осередків на основі українських і зарубіжних прикладів трансформації індустріальної забудови. Виявлено, що адаптивне повторне використання промислових будівель сприяє формуванню багатофункціональних осередків міського життя, де поєднуються культурні, освітні, креативні, інноваційні та рекреаційні функції. Окреслено первинні промислові функції об'єктів і трансформації, яких вони зазнали в процесі адаптивного використання, із подальшим виявленням закономірностей формування публічних просторів на їхній основі. Виявлено просторові, соціальні і функціональні механізми, що забезпечують інтеграцію ревіталізованих промислових територій у міську структуру та формують нову якість громадських просторів. З'ясовано, що українські приклади тяжіють до моделі креативних кластерів і локальних спільнот, тоді як зарубіжні об'єкти інтегруються у глобальні культурні та комерційні мережі. Встановлено принципи просторової організації таких осередків, серед яких – збереження індустріальної морфології, формування відкритих та напіввідкритих громадських просторів, створення нових туристичних маршрутів і візуальних домінант. Уточнено зміст поняття адаптивного повторного використання в контексті формування міських структур та запропоновано типологію сценаріїв реновації промислових об'єктів: культурний кластер, інноваційний технопарк та креативний район. Визначено закономірності просторової трансформації індустріальних об'єктів, що дозволяють формувати нові центри урбаністичної активності, зберігаючи архітектурну спадщину та інтегруючи її в сучасні міські процеси.

Результати дослідження можуть бути використані у процесі розробки містобудівної документації, формуванні концепцій ревіталізації промзон та підготовці дизайн-проектів, спрямованих на створення багатофункціональних громадських просторів у період повоєнного відновлення постіндустріальних районів українських міст.

Ключові слова: індустріальна спадщина, ревіталізація, громадський простір, промислова територія, креативний кластер, інноваційний парк, реновація.

Viktor HLEBA,*orcid.org/0009-0002-5713-9815**PhD in Public Administration,**Associate Professor at the Department of Environmental Design**Mykhailo Boichuk Kyiv State Academy of Decorative and Applied Arts and Design**(Kyiv, Ukraine) victor.gleba@gmail.com***Vladyslav POHORILYI,***2nd year master's student at the Faculty of Design**Mykhailo Boichuk Kyiv State Academy of Decorative and Applied Arts and Design**(Kyiv, Ukraine) 24ds_mag_pohorilyy_@kdidpamid.edu.ua***ADAPTIVE REUSE OF INDUSTRIAL FACILITIES: FORMING NEW URBAN HUBS**

The article is devoted to the study of the principles of adaptive reuse of industrial facilities and the identification of the features of forming new urban hubs based on Ukrainian and international examples of industrial transformation. It is revealed that the adaptive reuse of industrial buildings contributes to the formation of multifunctional centers of urban life that combine cultural, educational, creative, innovative, and recreational functions. The original industrial functions of the facilities and the transformations they underwent in the process of adaptive reuse are outlined, followed by the identification of patterns in the formation of public spaces based on these sites. Spatial, social, and functional mechanisms that ensure the integration of revitalized industrial areas into the urban structure and shape a new quality of public spaces are identified. It is determined that Ukrainian examples tend to follow the model of creative clusters and local communities, while international projects are more often integrated into global cultural and commercial networks. The principles of spatial organization of such hubs are established, including the preservation of industrial morphology, the formation of open and semi-open public spaces, and the creation of new tourist routes and visual landmarks. The concept of adaptive reuse is уточнено (clarified) within the context of urban structure formation, and a typology of renovation scenarios for industrial facilities is proposed, including cultural clusters, innovative technoparks, and creative districts. Patterns of spatial transformation of industrial objects are identified, enabling the formation of new centers of urban activity while preserving architectural heritage and integrating it into contemporary urban processes.

The research results can be applied in the development of urban planning documentation, the formation of industrial zone revitalization concepts, and the preparation of design projects aimed at creating multifunctional public spaces during the post-war recovery of post-industrial districts in Ukrainian cities.

Key words: *industrial heritage, revitalization, public space, industrial site, creative cluster, innovation park, renovation.*

Постановка проблеми. Перехід сучасних міст до постіндустріальної моделі розвитку супроводжується зміною їх функціональної структури та просторової організації. Значна частина промислових підприємств втрачає первинні виробничі функції, що спричинює появу занедбаних територій і порушує цілісність міського середовища. Такі зони вибувають із активного використання, формуючи просторові розриви, знижуючи якість громадських просторів та стримуючи розвиток прилеглих районів. У ситуації дефіциту вільних територій та зростання потреби у багатофункціональних міських просторах питання повторного залучення промислової забудови набуває стратегічної значущості.

Адаптивне повторне використання індустріальних об'єктів розглядається як ефективний інструмент відновлення міського середовища, що дає можливість зберегти архітектурну спадщину, уникнути надмірного демонтажу та сформувати нові просторові осередки соціальної, культурної й економічної активності. Такий підхід відповідає глобальним тенденціям сталого розвитку, сприяє

раціональному використанню ресурсів і водночас забезпечує оновлення міських районів без втрати їхньої історичної ідентичності.

Актуальність дослідження зумовлена потребою у формуванні науково обґрунтованих моделей реновації, здатних інтегрувати промислову спадщину у сучасну міську структуру. У цьому контексті аналіз вітчизняних і зарубіжних прикладів адаптивного використання промислових об'єктів дозволяє виявити ефективні просторові та функціональні рішення, визначити закономірності трансформації індустріальних територій та окреслити їх потенціал у створенні нових міських центрів. Дослідження спрямоване на узагальнення практик, що мають важливе значення для розвитку українських міст у період відновлення та переосмислення промислової спадщини.

Аналіз досліджень. Проблематика реновації промислових територій та адаптивного повторного використання індустріальної забудови активно розвивається у світовому науковому дискурсі протягом останніх десятиліть і сьогодні розглядається як один із ключових напрямів сталого урбаністич-

ного розвитку. У сучасних міжнародних дослідженнях адаптивне використання промислових будівель трактується як інструмент скорочення вуглецевого сліду й подовження життєвого циклу споруд, що дозволяє мінімізувати витрати на нове будівництво та забезпечити тяглість міської морфології (Ma et al., 2025; Nepravishhta, 2024). Значна увага приділяється оцінюванню «втленого вуглецю» в проєктах ревіталізації, що підкреслює роль енергоефективності та принципів циркулярної економіки у сучасному містобудуванні (Huang et al., 2025).

У зарубіжних фахових виданнях сформовано низку систематичних оглядів, які узагальнюють фактори успішності адаптивного використання – від архітектурної ідентичності до соціально-економічного впливу ревіталізованих територій. Окрему увагу отримали знакові об'єкти промислової трансформації. Shin аналізує TATE Modern як приклад поєднання збереження великомасштабних інтер'єрів із новими музейними функціями та публічними маршрутами. У роботах, присвячених *Coal Drops Yard*, розкривається роль сучасних архітектурних інтервенцій у формуванні нового силуету району King's Cross через поєднання історичних структур і нових містобудівних зв'язків (*Coal Drops Yard*, 2024; King's Cross Overview, 2022). Дослідження Chen висвітлюють еволюцію креативних індустріальних парків з детальним аналізом управлінських циклів розвитку таких кластерів (Chen et al., 2024).

В українському науковому просторі питання реновації промислових територій розглядаються переважно у контексті містобудівних трансформацій і формування громадських просторів. Буравченко та Горбунова (2020) обґрунтовують реновацію як складову середовищної праксеології, акцентуючи на комплексності підходів і збереженні автентики промислової забудови. У роботах Іваненка (2023), Майбороди та Духняк (2020), Ільчук (2023) промислові території визначаються як резерв просторового розвитку міст, а адаптивне використання розглядається через призму функціонально-планувальних трансформацій та створення нових публічних просторів.

Практичні аспекти українських кейсів – Promprylad.Renovation, Jam Factory Art Center та UnitCity – описані в аналітичних звітах і професійних публікаціях як моделі креативних кластерів та інноваційних кампусів. Ці приклади демонструють різні підходи до адаптивної трансформації промислової спадщини, однак у науковому середовищі все ще бракує робіт, що здійснюють системне порівняння українських і зарубіжних

об'єктів та визначають узагальнену модель міських осередків, сформованих на базі індустріальних територій. Саме ця прогалина окреслює необхідність проведення даного дослідження.

Мета статті – визначити особливості адаптивного повторного використання промислових об'єктів у процесі формування нових міських осередків, проаналізувати трансформації українських та зарубіжних прикладів ревіталізації та окреслити вплив цих процесів на просторову й функціональну структуру міста на основі актуального міжнародного та вітчизняного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Адаптивне повторне використання (*adaptive reuse*) розглядається як трансформація промислових будівель у нові функціональні типології із збереженням архітектурно-історично цінних елементів. У сучасних дослідженнях воно інтерпретується не лише як технічна чи економічна процедура, а як комплексний інструмент, що поєднує цілі сталого розвитку, культурної спадщини та соціальної інтеграції (Huang et al., 2025; Ma et al., 2025; Nepravishhta, 2024; Chen, 2024). Для міст із великими масивами індустріальної забудови таке переосмислення стає альтернативою знесенню та хаотичному новому будівництву.

Серед зарубіжних кейсів TATE Modern у Лондоні є одним із найвідоміших прикладів перетворення індустріального об'єкта на культурний центр (рис. 1). Колишня електростанція *Bankside* була адаптована під музей сучасного мистецтва з акцентом на збереженні масштабної турбінної зали як унікального публічного простору. Додана об'ємна структура *Switch House* (тепер *Blavatnik Building*) розширила виставкові площі та сформувала нові оглядові точки, а інтеграція музею з набережною Темзи посилила роль об'єкта в мережі міських пішохідних маршрутів (*Coal Drops Yard*, 2024; Shin, 2023). Таким чином, колишня енергетична інфраструктура була включена в культурну та туристичну інфраструктуру міста.

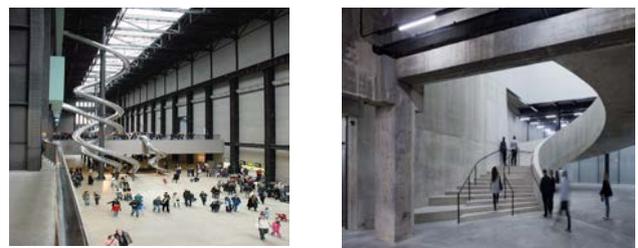

Рис. 1. Інтер'єри Tate Modern

Coal Drops Yard у районі King's Cross у Лондоні демонструє інший сценарій ревіталізації – пере-

творення вугільних складів та залізничних платформ на торговельно-культурний осередок (рис. 2). Збережені цегляні аркади й платформи були доповнені новою «хвилястою» покрівлею, що візуально об'єднує історичні корпуси та формує впізнаваний силует комплексу. Оновлений простір поєднує ритейл, гастрономію та подієву активність, стаючи важливим фрагментом пішохідної мережі й громадського простору King's Cross (Coal Drops Yard, 2024; King's Cross Overview, 2022).

Рис. 2. Зовнішній вигляд Coal Drops Yard

T.I.T. Creative Industry Zone у Гуанчжоу репрезентує азізьку модель креативного індустріального парку (рис. 3). Колишній текстильний комбінат було поетапно трансформовано у район з офісами, дизайн-студіями, виставковими просторами, кафе та відкритими майданчиками для культурних подій. Збережена структура цехів, дворів і внутрішніх проходів стала основою для нового «вуличного» сценарію, де індустріальні елементи працюють як носії пам'яті та водночас як фон для сучасної креативної діяльності (Chen, 2024; TIT Creative Industry Zone, б. д.). У цьому випадку вирішальну роль відіграють інституційні механізми управління, здатні балансувати комерційні інтереси та потреби креативних спільнот.

Рис. 3. Зовнішній вигляд T.I.T. Creative Industry Zone

Promprylad.Renovation в Івано-Франківську демонструє поетапну трансформацію колишнього заводу вимірювальної техніки в креативно-інноваційний центр із багатофункціональною структурою (рис. 4). На основі збережених промислових корпусів формується комплекс просторів, який включає освітні платформи, бізнес-інкубатори, лабораторії міських змін, культурні та виставкові майданчики. Особливістю цього кейса є модель impact-investing, що поєднує економічну дохід-

ність із соціальною результативністю для міста та локальної спільноти (Креативні індустрії, 2025; Реновація Промприладу, б. д.; Реновація Промприладу, б. д.; Урбаністична лабораторія METALAB, б. д.). Такий підхід забезпечує фізичну інтеграцію промислової території у міську тканину, залучаючи мешканців до спільнотного управління, програмування подій та формуючи новий тип урбаністичної взаємодії. Завдяки цьому ревіталізована промислова зона перетворюється на активний міський осередок, що акумулює інновації, підприємництво та сприяє розвитку культурних практик.

Рис. 4. Інтер'єри Promprylad.Renovation

UnitCity у Києві є прикладом масштабної трансформації території колишнього мотоциклетного заводу в інноваційний парк, орієнтований на ІТ-сектор, стартапи та дослідницькі компанії (рис. 5). Просторова модель «кампусу» передбачає поєднання офісних будівель, освітніх платформ, коворкінгів і публічних просторів, що формують новий центр міської активності поза межами історичного ядра столиці. Часткове збереження індустріальних фрагментів забезпечує зв'язок із первинною морфологією території, тоді як сучасні архітектурні рішення створюють образ технологічно спрямованого середовища, яке відповідає функціям інноваційного кластера (Креативні індустрії, 2025; UNIT.City, n. d.).

Рис. 5. Інтер'єри UNIT.City

Jam Factory Art Center у Львові є репрезентативним прикладом ревіталізації лікеро-горілчаного заводу XIX століття, де історична промислова архітектура слугує основою для формування середовища сучасного мистецтва. Комплекс складається з кількох корпусів, що зберегли цегляну пластику, вертикальні пропорції та характерні

конструктивні елементи, притаманні промисловій забудові Галичини другої половини XIX століття. Під час ревіталізації автентичні фасадні поверхні, структурні арки та фрагменти виробничих приміщень було практично в незмінному вигляді інтегровано в нову просторову композицію через делікатні архітектурні інтервенції (рис. 4).

Рис. 6. Інтер'єр Jam Factory Art Centre

Нові вставки працюють як контрастні, але стримані об'єми, що забезпечують функціонування виставкових залів, сценічних просторів, мистецьких резиденцій і дослідницьких лабораторій. Таке поєднання дає змогу розвивати багаторівневу інституцію – від експозиційної діяльності до міждисциплінарних програм. Завдяки ретельній роботі з матеріалами, масштабом та природним освітленням простір зберігає відчутну історичну стратифікацію, яка стає частиною сучасної художньої мови.

У процесі ревіталізації промислова спадщина перестає виконувати суто меморіальну функцію і набуває ролі активного культурного середовища. Jam Factory Art Center перетворюється на платформу, де матеріальна історія міста взаємодіє з новими формами творчого висловлювання, створюючи умови для переосмислення культурної ідентичності Львова та розвитку його креативного сектора (Vul. Bohdana Khmelnytskoho, n. d.; Jam Factory Art Center «Фабрика повдла», n. d.; Jam Factory Art Center by Balbek Bureau, n. d.).

Порівняння зарубіжних та українських кейсів дає змогу окреслити низку просторових, функціональних та концептуальних відмінностей і водночас виявити спільні тенденції розвитку адаптивного повторного використання. Так, зарубіжні приклади – **TATE Modern**, **Coal Drops Yard**, **T.I.T. Creative Industry Zone** – інтегруються у глобальні культурні й комерційні мережі, формуючи системи міського брендування. Їхній вплив поширюється на масштаб району: нові пішохідні маршрути, перепрограмовані набережні, публічні площі та вузли пересадок вибудовують оновлену морфологію міста. Такі об'єкти працюють як каталізатори міської трансформації, приваблюючи туристичні потоки, міжнародні інституції та креативні індустрії, а їхні архітектурні рішення (від

збереження турбінної зали TATE Modern до складної двоскатної конструкції Coal Drops Yard) перетворюються на символи міської інноваційності (Coal Drops Yard, 2024; King's Cross Overview, 2022; Shin, 2023; Chen et al., 2024; TIT Creative Industry Zone, n. d.).

Українські проекти натомість орієнтуються на внутрішню міську динаміку та розвиток локальних спільнот. **Promprylad.Renovation** та **Jam Factory Art Center** тяжіють до моделі культурно-креативних кластерів, де архітектурні інтервенції спрямовані на активізацію локальної культурної сцени та підтримку спільнотного управління простором. **UnitCity** формує іншу типологію – інноваційний кампус із середовищем для технологічного підприємництва, де архітектура відіграє ключову роль у конструюванні простору навчання, досліджень та бізнес-взаємодії (Креативні індустрії, 2025; Реновація Промприладу, б. д., Vul. Bohdana Khmelnytskoho, n. d.; Урбаністична лабораторія METALAB, б. д.; Jam Factory Art Center «Фабрика повдла», n. d.; Jam Factory Art Center by Balbek Bureau, n. d.; UNIT.City, n. d.). Українські ревіталізаційні кейси демонструють зростання уваги до збереження промислової автентики, проте їхня головна функція не пов'язана з глобальним брендуванням, зосереджуючись на формуванні нових міських центрів активності на рівні громади.

У просторовому вимірі всі аналізовані об'єкти демонструють спільну тенденцію переходу від монофункціональних промислових комплексів до багатопланових урбаністичних структур. У сформованих середовищах співіснують публічні простори, культурні платформи, офісні або виробничі середовища, освітні блоки та рекреаційні зони. Важливим архітектурним принципом, що забезпечує безперервність ідентичності місця, є збереження ключових конструктивних і матеріальних елементів: великопрольотних залів, цегляної кладки, металевих ферм, колонних рядів і характерних індустріальних деталей. Вони виконують роль збереженого «каркаса пам'яті», у межах якого нові об'єми та функції інтегруються в історичний контекст, підкреслюючи його замість витіснення (Буравченко, Горбунова, 2020; Ma et al., 2025; Shin, 2023; Nepravishhta, 2024).

Соціально-економічний аналіз демонструє, що адаптивне повторне використання промислових об'єктів є дієвим інструментом формування нових міських осередків, які функціонують як каталізатори просторових і структурних змін урбаністичного ландшафту. На прикладі King's Cross та оновленої набережної Темзи простежується зростання інвестиційної привабливості територій, поява сер-

вісної та культурної інфраструктури, а також зміна профілю зайнятості, коли колишні індустріальні зони набувають домінування креативних, освітніх та рекреаційних функцій (Coal Drops Yard, 2024; King's Cross Overview, 2022; Shin, 2023).

В українських містах подібні трансформації наразі мають локальніший радіус впливу, проте саме ці проекти – Promprylad.Renovation, Jam Factory Art Center, UnitCity – окреслюють можливість траєкторію довгострокових змін. Ревіталізовані промислові території поступово набувають ролі точкових центрів креативної економіки, платформ для громадської взаємодії та осередків нових форм міської мобільності й комунікації (Креативні індустрії, 2025; Майборода, Духняк, 2020; Реновація Промприладу, б. д.; Урбаністична лабораторія METALAB, б. д.). Їхній розвиток створює передумови для переформатування постіндустріальних районів у повноцінні міські кластери з високим соціальним та інноваційним потенціалом.

Отримані результати підтверджують, що ефективність адаптивного повторного використання визначається поєднанням трьох взаємопов'язаних груп чинників.

1. Просторові чинники охоплюють збереження та переосмислення індустріальної морфології, масштабів і матеріальності будівель.

2. Функціональні аспекти передбачають формування багатофункціональної структури, орієнтованої на креативні індустрії, культуру, науку та освіту.

3. Соціально-економічні параметри охоплюють залучення локальних спільнот, сталі моделі фінансування та довгострокове бачення розвитку території, яке враховує потреби міста і його жителів.

Збалансованість названих чинників забезпечує здатність ревіталізованих промислових об'єктів перетворюватися на повноцінні міські осередки нового покоління.

Висновки. Адаптивне повторне використання промислових територій формує один із провід-

них напрямів сучасної урбаністичної трансформації, оскільки поєднує збереження індустріальної спадщини з потребами постіндустріального міста. Проведений аналіз українських і зарубіжних прикладів підтверджує, що ревіталізовані промислові об'єкти здатні перетворюватися на нові міські осередки, які інтегрують громадські простори, культурні інституції, креативні індустрії, освітні та бізнес-функції.

Зарубіжні кейси – TATE Modern, Coal Drops Yard, T.I.T. Creative Industry Zone – демонструють включення індустріальної спадщини до глобальних культурних та економічних мереж, що сприяє формуванню нових урбаністичних ідентичностей та підвищує привабливість міських районів для туризму й інвестицій. Українські проекти Promprylad.Renovation, UnitCity та Jam Factory Art Center засвідчують інший, локально орієнтований вектор розвитку, у якому ревіталізовані промислові об'єкти стають катализаторами креативної економіки, міських інновацій і формування спільнот.

Результати дослідження дозволяють визначити ключові принципи формування нових міських осередків на основі промислової спадщини: збереження архітектурної та просторової ідентичності індустріальних об'єктів; забезпечення багатофункціональності та відкритості для різних груп користувачів; інтеграція ревіталізованих територій у міську структуру на морфологічному, транспортному та соціальному рівнях; активне залучення місцевих спільнот до формування програм розвитку; використання гнучких і сталих фінансових моделей.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні системи кількісних і якісних індикаторів оцінювання ефективності ревіталізації, аналізі впливу нових міських осередків на соціально-економічний розвиток прилеглих районів, а також в адаптації успішних зарубіжних моделей до умов українських міст у період повного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боднар Т., Ясінський М. Можливості ревіталізації промислових територій міст на прикладі вулиці Замкової у місті Львові. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2023. № 2. С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.23939/sa2023.02.001>.
2. Буравченко С. Г., Горбунова А. І. Сучасні підходи до реновації промислових районів зі створенням міських громадських просторів. *Теорія та практика дизайну*. 2020. Вип. 21. С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.18372/2415-8151.21.15056>.
3. Іваненко Б. Особливості реновації промислових зон та її адаптація в сучасній містобудівній структурі. *Теорія та практика дизайну*. 2023. Вип. 29–30. С. 63–71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.7>.
4. Ільчук Н. В. Оптимізація методів ревіталізації промислових будівель під громадські приміщення. Вінниця: ВНТУ, 2023. 145 с. URL: <https://jetiq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/6685.pdf> (дата звернення: 16.12.2025).
5. Креативні індустрії: основні показники діяльності (2023–2024): статистичний огляд. Київ: Український центр культурних досліджень, 2025. 45 с. URL: <https://mcs.gov.ua/wp-content/uploads/2025/11/kreatyvni2025-1.pdf> (дата звернення: 17.12.2025).

6. Майборода О. Духняк І. Ревіталізація промислових територій під багатофункціональний комплекс. Досвід Львова, Івано-Франківська, Варшави. *Молодий вчений*. 2020. № 1 (77). С. 158–162. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-1-77-34>.
7. Реновація Промприладу: як в Івано-Франківську застосовують сталі практики будівництва. URL: <https://promprylad.ua/ua/renovatsiya-prompriladu-yak-v-ivano-frankivsku-zastosovuyut-stali-praktiki-budivnitstva/> (дата звернення: 17.12.2025).
8. Урбаністична лабораторія METALAB в екосистемі «Промприладу» – платформа, що змінює міський простір на краще. URL: <https://promprylad.ua/ua/urbanistichna-laboratoriya-metalab-v-ekosistemi-prompriladu-platforma-shho-zminyuye-miskiy-prostir-na-krashhe/> (дата звернення: 17.12.2025).
9. Chen X., Fan L., Cao Z. Pro- and Contra-Coalition: Governing the Rise and Fall of Creative Industrial Parks in China. *Urban Planning*. 2024. Vol. 9. Art. 8097. DOI: <https://doi.org/10.17645/up.8097>.
10. Coal Drops Yard by Heatherwick Studio: A Dynamic Fusion of Heritage and Innovation. November 1, 2024. URL: <https://archeyes.com/coal-drops-yard-by-heatherwick-studio-a-dynamic-fusion-of-heritage-and-innovation/> (date of access: 17.12.2025).
11. Including Embodied Carbon in Assessing Renovation Options for Industrial Heritage Buildings: A Review and Case Studies / Y. Huang et al. *Sustainability*. 2025. Vol. 17(1). Art. 72. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17010072>.
12. Jam Factory Art Center “Фабрика повідла” (n. d.). URL: <https://jamfactory.ua/> (date of access: 17.12.2025).
13. Jam Factory Art Center by Balbek Bureau. URL: <https://www.balbek.com/jam-factory-art-center> (date of access: 17.12.2025).
14. King’s Cross Overview. December, 2022. URL: <https://www.kingscross.co.uk/media/KX-Overview-2022.pdf> (date of access: 17.12.2025).
15. Ma Y., Zhang J., Meng S. Adaptive Reuse of Industrial Heritage: A Systematic Review. *Energy and Buildings*. 2025. Vol. 312. Art. 113245.
16. Nepravishta F. Industrial Heritage Preservation and Adaptive Reuse: Kombinat Case Study. Tirana : POLIS Press, 2024. 156 p.
17. Shin Y.-J. The Adaptive Reuse Design Strategies – Focused on the Case of the Tate Modern Architectural Competition. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*. 2023. Vol. 22(4). P. 123–137. DOI: <https://doi.org/10.1080/13467581.2023.2300387>.
18. TIT Creative Industry Zone. URL: <https://wanderlog.com/place/6626307/tit-creative-industry-zone> (date of access: 17.12.2025).
19. UNIT.City: Transforming an Industrial Zone into an Innovation District. URL: <https://kotsiuba.com/en/project/unitcity> (date of access: 17.12.2025).
20. Vul. Bohdana Khmelnytskoho, 124 – Jam Factory Art Center. URL: <https://lia.lvivcenter.org/en/objects/jam-factory/> (date of access: 17.12.2025).

REFERENCES

1. Bodnar T. & Yasynskyi M. (2023) Mozhlyvosti revitalizatsii promyslovykh terytorii mist na prykladi vulytsi Zamkovoї u misti Lvovi. Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia [Opportunities for the revitalization of industrial urban areas on the example of Zamkova Street in the city of Lviv] *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*, 2, 1–12. DOI: <https://doi.org/10.23939/sa2023.02.001>. [in Ukrainian].
2. Buravchenko S. H. & Horbunova A. I. (2020) Suchasni pidkhody do renovatsii promyslovykh raioniv zi stvorenniam miskiykh hromadskykh prostoriv [Contemporary approaches to the renovation of industrial districts with the creation of urban public spaces] *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 21, 7–15. DOI: <https://doi.org/10.18372/2415-8151.21.15056>. [in Ukrainian].
3. Ivanenko B. (2023). Osoblyvosti renovatsii promyslovykh zon ta yii adaptatsiia v suchasni mistobudivnii strukturi [Features of industrial zone renovation and their adaptation within the contemporary urban planning structure] *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 29–30, 63–71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.29-30.7>. [in Ukrainian].
4. Ilchuk N.V. (2023) Optymizatsiia metodiv revitalizatsii promyslovykh budivel pid hromadski prymishchennia [Optimization of methods for the revitalization of industrial buildings into public spaces] Vynnytsia: VNTU, 145 s. [in Ukrainian].
5. Kreatyvni industrii: osnovni pokaznyky diialnosti (2023–2024): statystychnyi ohliad (2025). Kyiv : Ukrainskyi tsentr kulturnykh doslidzhen, 45 s. URL: <https://mcs.gov.ua/wp-content/uploads/2025/11/kreatyvni2025-1.pdf>. [in Ukrainian].
6. Maiboroda O. & Dukhniak I. (2020) Revitalizatsiia promyslovykh terytorii pid bahatofunktsionalnyi kompleks. Dosvid Lvova, Ivano-frankivska, Varshavy [Revitalization of industrial territories into a multifunctional complex. The experience of Lviv, Ivano-Frankivsk, and Warsaw]. *Molodyi vchenyi*, 1 (77), 158–162. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-1-77-34>. [in Ukrainian].
7. Renovatsiia Prompryladu: yak v Ivano-Frankivsku zastosovuiut stali praktyky budivnytstva [The renovation of Promprylad: how sustainable construction practices are being implemented in Ivano-Frankivsk] (n.d.). URL: <https://promprylad.ua/ua/renovatsiya-prompriladu-yak-v-ivano-frankivsku-zastosovuyut-stali-praktiki-budivnitstva/>. [in Ukrainian].
8. Urbanistychna laboratorii METALAB v ekosystemi «Prompryladu» – platforma, shcho zminiue miskiy prostir na krashe [The METALAB Urban Laboratory within the Promprylad ecosystem is a platform that transforms urban space for the better] (n.d.). URL: <https://promprylad.ua/ua/urbanistichna-laboratoriya-metalab-v-ekosistemi-prompriladu-platforma-shho-zminyuye-miskiy-prostir-na-krashhe/>. [in Ukrainian].
9. Chen X., Fan L. & Cao Z. (2024) Pro- and Contra-Coalition: Governing the Rise and Fall of Creative Industrial Parks in China. *Urban Planning*, 9, 8097. DOI: <https://doi.org/10.17645/up.8097>.

10. Coal Drops Yard by Heatherwick Studio: A Dynamic Fusion of Heritage and Innovation (2024). URL: <https://archeyes.com/coal-drops-yard-by-heatherwick-studio-a-dynamic-fusion-of-heritage-and-innovation/>.
11. Huang Y., Wang F., Hiscock A. V., Satyarthi J., & Smith H. (2025) Including Embodied Carbon in Assessing Renovation Options for Industrial Heritage Buildings: A Review and Case Studies, 17(1), 72. DOI: <https://doi.org/10.3390/su17010072>.
12. Jam Factory Art Center “Jam Factory” (n. d.). URL: <https://jamfactory.ua/>.
13. Jam Factory Art Center Art Center by Balbek Bureau (n.d.). URL: <https://www.balbek.com/jam-factory-art-center>.
14. King’s Cross Overview (2022). URL: <https://www.kingscross.co.uk/media/KX-Overview-2022.pdf>.
15. Ma Y., Zhang J., & Meng S. (2025). Adaptive Reuse of Industrial Heritage: A Systematic Review. *Energy and Buildings*, 312, 113245.
16. Nepravishta F. (2024) Industrial Heritage Preservation and Adaptive Reuse: Kombinat Case Study. Tirana : POLIS Press, 156 s.
17. Shin Y.-J. (2023) The Adaptive Reuse Design Strategies – Focused on the Case of the Tate Modern Architectural Competition. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 22(4), 123–137. DOI: <https://doi.org/10.1080/13467581.2023.2300387>.
18. TIT Creative Industry Zone (n.d.). URL: <https://wanderlog.com/place/6626307/tit-creative-industry-zone>.
19. UNIT.City: Transforming an Industrial Zone into an Innovation District (n.d.). URL: <https://kotsiuba.com/en/project/unitcity>.
20. Vul. Bohdana Khmelnytskoho, 124 – Jam Factory Art Center (n.d.). URL: <https://lia.lvivcenter.org/en/objects/jam-factory/>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025